

16.9.2014

Dnr 5/012/2014

Yrkesutbildningsanordnarna

ANORDNANDE AV RELIGIÖSA EVENEMANG I YRKESLÄROANSTALTERNA

Utbildningsstyrelsen utfärdar bifogade anvisning i det ärende som nämns i rubriken.

Anvisningen skickas yrkesutbildningsanordnarna för kännedom och att beaktas vid anordnandet av religiösa evenemang. Utbildningsanordnaren ska vidarebefordra anvisningen till de läroanstalter som ordnar yrkesutbildning.

Ytterligare information ges vid behov av undervisningsrådet Pekka Iivonen, tel. 02953 31075, och undervisningsrådet Christina Andersén, tel. 02953 31290.

Generaldirektör Aulis Pitkälä

Förvaltningsdirektör Matti Lahtinen

BILAGA Anvisning om anordnande av religiösa evenemang i yrkesläroanstalterna

SÄNDLISTA Undervisnings- och kulturministeriet
Regionförvaltningsverken
Finlands Kommunförbund
Opetusalan ammattijärjestö OAJ

ANVISNING OM ANORDNANDE AV RELIGIÖSA EVENEMANG I YRKESLÄROANSTALTERNNA

I denna anvisning beskrivs hur de bestämmelser om kulturella rättigheter och religionsfrihet som ingår i Finlands grundlag (731/1999) ska beaktas i yrkesläroanstalterna vid anordnandet av fester och religiösa evenemang. Syftet med anvisningen är att trygga att nämnda grundrättigheter förverkligas samt att främja tolerans och pluralism i yrkesläroanstalterna. Om tillämpningen av bestämmelserna ingår några tolkningar och ståndpunkter som baserar sig på ställningsstaganden i beredningshandlingarna för bestämmelserna och ställningsstaganden gjorda av riksdagens grundlagsutskott, högre laglighetsövervakare och Utbildningsstyrelsen.

Utbildningsanordnarna ansvarar i första hand för att fester och religiösa evenemang ordnas och förfarandena i anslutning till dem genomförs på det sätt som förutsätts i bestämmelserna.

1. Traditionella högtider och religiösa evenemang i yrkesläroanstalterna

1.1 Traditionella högtider

I de finländska läroanstalterna firas många traditionella högtider såsom julfest, vårfest, FN-dagen och självständighetsdagen. Utbildningsanordnarna och läroanstalterna beslutar om festerna och om deras innehåll. I festerna kan även ingå element som anspelar på religion. Sådana festtraditioner är en del av den finländska kulturen. Sjungandet av en enstaka psalm som eventuellt ingår i en fest gör inte att festen i den religiösa toleransens namn kan betraktas som ett evenemang där religion utövas (grundlagsutskottets betänkande 10/2002 rd och 2/2014 rd).

Läroanstaltens fester är en del av läroanstaltens verksamhet. Enligt lagen om yrkesutbildning ska man i utbildningen för unga samarbeta med hemmen. Läroanstalten ska informera studerandena och deras vårdnadshavare om de evenemang som ordnas i läroanstalten och om deras innehåll. Med den studerande kan vid behov avtalas om individuella arrangemang och eventuell alternativ verksamhet för studeranden, om studeranden inte kan delta i all den verksamhet som ingår i en fest. Arrangemangen, såsom till exempel att studeranden lämnar festlokalen för en del av tiden, ska genomföras finkänsligt och så att det väcker så lite uppmärksamhet som möjligt.

Grundlagsutskottet har i sitt ställningstagande betonat beaktande av religiös tolerans och pluralism i skolornas verksamhet (betänkande 2/2014 rd). Även med tanke på integreringen av studerande som hör till olika språkliga och kulturella minoriteter är det viktigt att dessa om de så vill har möjlighet att stifta bekantskap med den finländska kulturen i samband med läroanstaltens fester.

2. Religiösa evenemang i läroanstalten

Opetushallitus

Hakaniemenranta 6, PL 380, 00531 Helsinki, puhelin 029 533 1000, faksi 029 533 1035, etunimi.sukunimi@oph.fi, www.oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hagnäskajen 6, PB 380, 00531 Helsingfors, telefon 029 533 1000, fax 029 533 1035, fornamn.efternamn@oph.fi, www.oph.fi

Yrkesläroanstalten kan ordna religiösa evenemang såsom gudstjänster, eller låta religiösa förrättningar, såsom bordsböner, ingå i läroanstaltens verksamhet. Dylika evenemang och förrättningar är religionsutövning. Enligt 11 § 2 momentet i grundlagen är ingen skyldig att mot sin övertygelse ta del i religionsutövning. Med stöd av detta kan en studerande inte åläggas att ta del i en gudstjänst, andra religiösa evenemang eller förrättningar. Friheten att avstå från att delta i ett religiöst evenemang eller en religiös förrättning är oberoende av medlemskap i ett samfund. Inte heller studerande som hör till ett bestämt religiöst samfund kan åläggas att delta i religiösa evenemang och förrättningar som ordnas av religionssamfundet i fråga.

Syftet med 11 § 2 momentet i grundlagen är inte att förhindra andras positiva frihet att utöva sin religion. Dess syfte är i första hand att skydda en person för religionsutövning som strider mot hans eller hennes övertygelse.

Den studerande ska meddela om han eller hon deltar i religiösa evenemang och förrättningar eller inte. Detta kan göras en gång för alla till exempel i samband med anmälan till läroanstalten eller vid behov i varje enskilt fall. Utbildningsanordnaren beslutar om formen för anmälan.

För dem som inte deltar i religiösa evenemang ska läroanstalterna i mån av möjlighet ordna alternativ och meningsfull verksamhet under evenemangen (grundlagsutskottet 2/2014 rd). Läroanstalten ska således sköta om att det för de studerande ordnas annan undervisning som till sin natur och sina mål är så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. Läroanstalten ska även sköta om att deltagandet eller inte deltagandet i de religiösa evenemangen eller förrättningarna inte leder till stämpling eller andra menliga följder för den studerande.

Utbildningsanordnaren och läroanstalten är skyldiga att informera de studerande om läroanstaltens verksamhet. Eftersom en studerande på basis av sin anmälan med stöd av 11 § 2 momentet i grundlagen har möjlighet att neka till att delta i religionsutövning, ska de religiösa evenemang och förrättningar som läroanstalten ordnar framgå av meddelandena.